

Uz sākumlapu>Tiesību akti un judikatūra>Valsts tiesību akti Nacionalno zakonodavstvo

Lietuva

Na ovoj stranici možete pronaći informacije o litavskom pravnom sustavu te pregled litavskog prava.

Izvori prava

Izvori prava službena su sredstva kojima se pravne odredbe prenose i utvrđuju.

Pravni akt službeni je pisani dokument koji je donijela nadležna državna institucija i u kojemu se utvrđuju i objašnjavaju pravne odredbe ili se navodi osnova na kojoj su pravne odredbe primjenjive u pojedinačnom predmetu. Ovisno o prirodi pravnih informacija koje su u njima utvrđene, pravni akti uključuju sljedeće:

Zakonodavne instrumente – to su odluke državnih institucija izražene u pisanom obliku kojima se utvrđuju, izmjenjuju ili stavljaju izvan snage pravila opće prirode koja su primjenjiva na neodređenu skupinu adresata, a odobrava ih država. Zakonodavni instrumenti podijeljeni su u dvije kategorije:

Zakone, najviše među svim pravnim aktima, koje donosi Parlament Republike Litve [*Seimas*] ili se donose nacionalnim referendumom, a određuju opće pravne odredbe kojima je namjera urediti glavna područja ljudskog međudjelovanja te imaju najveću pravnu snagu. Zakoni se smatraju glavnim izvorom prava.

Podzakonske instrumente, zakonodavne instrumente donesene na temelju zakona kako bi mu dali konkretan oblik i osigurali njegovu provedbu. Podzakonski instrumenti ne smiju biti neusklađeni sa zakonima. Oni se sastoje od sljedećeg:

parlamentarnih rezolucija,
vladinih rezolucija,
uputa i naloga odjela ministarstava,
rezolucija i odluka lokalnih tijela i javnih uprava,
drugih instrumenata.

Akte za tumačenje, koji se donose kako bi se pojasnilo značenje i sadržaj primjenjivih pravnih odredbi. Njih donosi institucija nadležna za tumačenje prava.

Pojedinačne provedbene akte, u kojima se provode zahtjevi utvrđeni pravnim aktima. Na jednak način kao zakonodavni instrumenti i pojedinačni provedbeni akti proizvode pravne učinke, ali nemaju jednak status izvora prava jer se njima ne stvaraju opća pravila univerzalne primjene, već su upućeni, u smislu njihova preskriptivnog sadržaja, konkretnim osobama u konkretnim okolnostima te su jednokratni u smislu da više nisu primjenjivi kada dotični društveni odnos (zapošljavanje, otkaz, dodjela mirovine itd.) prestane postojati.

Ostali izvori prava

Osim zakonodavnih instrumenata, izvorima primarnoga prava smatra se i sljedeće:

Opća pravna načela (dobra vjera, pravičnost, individualna odgovornost, razumnost) smatraju se sastavnim dijelom litavskog pravnog sustava, kako za tumačenje zakonskih odredbi, tako i za ispunjavanje praznina u pravu. Osim toga, na temelju članka 135. stavka 1. Ustava Republike Litve, univerzalno priznata načela međunarodnoga prava isto se tako smatraju sastavnim dijelom litavskoga pravnog sustava te su ih litavski sudovi stoga obvezni primjenjivati i voditi se njima.

Pravni običaji, tj. pravila postupanja koje odobrava država i koja su ustaljena u društvu zbog ponovljenog i dugoročnog učinka. Običaji su Građanskim zakonikom Republike Litve utvrđeni kao izravni izvor prava. Mogu se primjenjivati kada se zakonom ili ugovorom izravno predviđa njihova primjena ili ako postoji praznina u pravnom uređenju. Ne smiju se primjenjivati običaji koji su u suprotnosti s općim pravnim načelima ili imperativnim pravnim odredbama.

Sekundarnim izvorima prava smatra se sljedeće:

Sudski presedan, tj. sudska odluka u konkretnom predmetu koju sudovi istog ili nižeg stupnja slijede pri odlučivanju u analognim predmetima. U litavskom pravosudnom sustavu presedani su više savjetodavne prirode.

Pravna doktrina.

Hijerarhija normi

Hijerarhija pravnih akata sljedeća je:

Ustav,
ustavni zakoni,
ratificirani ugovori,
zakoni,
drugi pravni akti kojima se provode zakoni (akti Predsjednika, Vlade, Ustavnog suda itd.).

Institucionalna organizacija:

Litavski parlament [lit. *Seimas*] jedina je institucija koja ima pravo donositi zakone. Pravni akti koje donese bilo koja druga državna institucija moraju biti u skladu s Ustavom Republike Litve i drugim zakonima.

Druge zakonodavne instrumente može donijeti:

Litavski parlament (rezolucije),
predsjednik (dekrete),
Vlada (rezolucije),
ministarstva i druga tijela Vlade (naloge),
lokalna tijela (odluke, naloge).

Pravne baze podataka

Litavsku bazu podataka o pravnim aktima (lit. *Lietuvos teisės aktų duomenų bazė*) vodi i održava **Parlament Republike Litve**.

Ona sadržava sljedeće:

donesene pravne akte,
nacрте pravnih akata,
rezolucije,

zaključke,

druge vrste zakonodavnih instrumenata.

Dokumenti u toj bazi podataka nisu službeni ni pravno obvezujući.

Bazu podataka možete pretraživati na engleskom i litavskom jeziku. Različitim vrstama zakonodavnih dokumenata možete pristupiti klikom na padajući izbornik pored oznake „Type” (vrsta).

Zakonodavstvo i druge pravne dokumente možete pronaći i u [Registru pravnih akata Litve](#) (lit. *Lietuvos teisės aktų registras*). Tu stranicu održava **državno poduzeće Centar registara** (lit. *valstybės įmonė Registrų centras*), a nadzire je **Ministarstvo pravosuđa**. Od 31. kolovoza 2013. registar održava Tajništvo Parlamenta Republike Litve.

Je li pristup bazi podataka besplatan?

Da, pristup je registru i bazi podataka o pravnim aktima Litve **besplatan**.

Posljednji put ažurirano: 07/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.